ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **JUDr. V. H.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2018, č. j. 2 Ad 21/2015 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hl. m. Prahu (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 3. 2015, č. j. 435204/15/AB, byla žalobci zvýšena dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení z částky 3 338 Kč na částku 3 424 Kč měsíčně, a to od 1. 10. 2014 do 30. 6. 2015.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvoláním, které zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 4. 2015 č. j. MPSV-UM/8683/15/4S-HMP, a napadené rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze. Městský soud žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Podle městského soudu správní orgány postupovaly v souladu se zákonem. Neporušily ani § 25 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o

státní sociální podpoře“). Městský soud nepřisvědčil žalobci ani v tom, že by z uvedené právní úpravy vyplývala povinnost správního orgánu při výpočtu příspěvku na bydlení odečíst od vyplacených přeplatků na bydlení i výdaje spojené s vymáháním takových přeplatků.

III.

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle stěžovatele městský soud pochybil, pokud dovodil, že povinností správních orgánů nebylo při posuzování nároku žalobce na příspěvek na bydlení odečíst od vyplacených přeplatků na bydlení i výdaje spojené s vymáháním takových přeplatků. Městský soud dospěl k nesprávnému závěru, že uvedené výdaje nelze zohlednit. Dále stěžovatel poukázal na nedostačující výši příspěvků na bydlení. Odnímání či zkracování již tak nepřiměřeně nízkého příspěvku považuje za nespravedlivé. Poukázal i na diskriminaci nájemců bytů, kteří před zahájením privatizace bydleli v domech převedených později na soukromé majitele, resp. na absenci adekvátní bytové či finanční náhrady pro takové nájemce bytů.

IV.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem soudního přezkumu je rozsudek městského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto dovolání proti prvostupňovému rozhodnutí, kterým byla zvýšena dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení.

[9] Stěžovatel považoval zvýšení za nedostačující. Namítal, že od vrácených přeplatků nájemného je třeba pro účely výpočtu příspěvku na bydlení odečíst náklady spojené s vymáháním těchto přeplatků (vzniklých nesprávným výpočtem regulovaného nájemného za dobu od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2012). Podle stěžovatele lze uvedenou povinnost dovodit z § 25 odst. 3 věty druhé zákona o státní sociální podpoře.

[10] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. V uvedeném ustanovení bylo v rozhodnou dobu uvedeno: *Byla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.*

[11] Výkladem uvedeného ustanovení se již Nejvyšší správní soud zabýval v nedávném rozsudku ze dne 19. 7. 2018, č. j. 7 Ads 157/2018 - 23, ve kterém byla posuzována obdobná kasační stížnost stěžovatele. Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že *„stěžovatel namítá, že za vrácený přeplatek na bydlení ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře lze považovat jen částku sníženou o náklady na její vymáhání, které nebyly nahrazeny. Zákon o státní sociální podpoře v § 25 odst. 3 v rozhodném období stanovil, že „[b]yla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.“ Z citovaného ustanovení a systematiky zákona o státní sociální podpoře vyplývá, že přeplatek na nákladech na bydlení není zákonem o státní sociální podpoře považován za příjem, neboť příjmy včetně částek, o které lze příjmy snížit, jsou definovány v § 5 zákona o státní sociální podpoře. Vrácený přeplatek na nákladech na bydlení je při výpočtu zohledňován proto, „že prostřednictvím započtení přijatých vrácených přeplatků na nákladech na bydlení se kompenzuje skutečnost, že finanční zdroje potřebné na akumulaci přeplatku byly dříve (v příslušných rozhodných obdobích) zohledněny orgánem státní sociální podpory jako náklady na bydlení a byly zohledněny při výpočtu dávky. Taková konstrukce nákladů na bydlení umožňuje zohlednit celkovou skutečnou výši nákladů na bydlení v delším časovém horizontu pro posouzení nároku na příspěvek na bydlení či jeho výše.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2010, č. j. 3 Ads 98/2010 - 56). Zákon přitom, jak uvedl již městský soud, nijak nepočítá se zohledněním nákladů na případné vymáhání přeplatků na nákladech na bydlení. Není tomu tak z pochopitelného důvodu, neboť za tímto účelem je v příslušných procesních předpisech zakotven institut náhrady nákladů případného soudního řízení. Ty přitom pamatují na to, aby procesně úspěšnému účastníkovi byly zcela nahrazeny účelně vynaložené náklady (viz § 142 odst. 1 zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Náklady, které bylo skutečně nutné vynaložit k vymožení případného přeplatku na nákladech na bydlení, jsou tudíž pokryty institutem náhrady nákladů řízení, a je proto nadbytečné je zohledňovat ve výši vráceného přeplatku. Zároveň není důvod, aby byly zohledňovány ty náklady, které byly vynaloženy neúčelně, tj. nad rámec toho, co bylo pro vymožení přeplatku nutné, a z tohoto důvodu nebyly soudem přiznány.“*

[12] V souladu s uvedeným názorem zdejšího soudu přitom postupoval i městský soud, který rovněž dospěl k závěru o nemožnosti zohlednění nákladů spojených s vymáháním přeplatků na nájemném při výpočtu příspěvku na bydlení. V tomto ohledu mu tedy nelze nic vytknout.

[13] Ve shodě s uvedeným rozsudkem č. j. 7 Ads 157/2018 - 23 nutno dodat, že náklady spojené s vymáháním pohledávky (zde přeplatků na nájemném) mohou být kompenzovány i jiným způsobem (např. náhradou nákladů soudního řízení atp.). Jak přitom správně poznamenal žalovaný, předmětná dávka státní sociální podpory (příspěvek na bydlení) není generální kompenzací životních nákladů; je určena na částečnou úhradu nákladů na bydlení. Ustanovení § 5 zákona o státní sociální podpoře výslovně uvádí, co lze do nákladů zahrnout, stěžovatelem uváděné výdaje však nezmiňuje.

[14] Pokud pak stěžovatel pro podporu svých tvrzení poukazoval na obsah žaloby, je nutné konstatovat, že není povinností soudu za stěžovatele dovozovat či dohledávat tvrzení, která uváděl v dřívějších řízeních či podáních. Tímto postupem by totiž porušil

zásadu rovnosti stran a do jisté míry nahrazoval činnost stěžovatele při formulaci námitek. Taková úloha mu však nepřísluší. K tomu srov. judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, a dále rozsudky ze dne 16. 2. 2012,č. j. 9 As 65/2011 - 104, ze dne 20. 10. 2010, č. j. 8 As 4/2010 - 94, ze dne 20. 3. 2014, č. j. 6 As 119/2013 - 70.

[15] Nejvyššímu správnímu soudu přitom nepřísluší vyjadřovat se k maximální výši příspěvku na bydlení, resp. zabývat se stěžovatelem tvrzenou diskriminací nájemců bytů, kteří před zahájením privatizace bydleli v domech převedených později na soukromé majitele, popř. absencí adekvátní bytové či finanční náhrady pro takové nájemce bytů. Uvedené otázky přesahují rámec daného řízení, ve kterém byla jádrem sporu otázka, zda lze zohlednit výdaje spojené s vymáháním přeplatků na bydlení. Tato otázka již přitom byla pravomocně posouzena v jiném soudním řízení (sp. zn. 7 Ads 157/2018) a soud z uvedeného názoru v rámci zachování jednotnosti judikatury vyšel. V uvedeném řízení (završeném rozsudkem č. j. 7 Ads 157/2018 - 23) se Nejvyšší správní soud zabýval i otázkou, v jakém období mají být zohledňovány vyplacené přeplatky na bydlení, a i v tomto ohledu tudíž nezbývá než na uvedený rozsudek odkázat.

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[17] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu